

Adatbázisok elmélete 19. előadás

Katona Gyula Y.

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Számítástudományi Tsz.

I. B. 137/b

`kiskat@cs.bme.hu`

`http://www.cs.bme.hu/~kiskat`

2005

Növelhető hash

Kiküszöböli a vödrös hash azon hibáját, hogy nem tud alkalmazkodni a gyorsan növő állományhoz.

Növelhető hash

Kiküszöböli a vödrös hash azon hibáját, hogy nem tud alkalmazkodni a gyorsan növő állományhoz.

Fő elvek:

- kiszámoljuk $h(K)$ -t, de az eredménynek csak az első (vagy utolsó) pár jegye számít abban, hogy melyik rekord hova kerül

Növelhető hash

Kiküszöböli a vödörös hash azon hibáját, hogy nem tud alkalmazkodni a gyorsan növő állományhoz.

Fő elvek:

- kiszámoljuk $h(K)$ -t, de az eredménynek csak az első (vagy utolsó) pár jegye számít abban, hogy melyik rekord hova kerül
- dinamikusan változik, hogy hány bit számít és ezzel együtt az is, hogy hány vödör lesz

Növelhető hash

Kiküszöböli a vödörös hash azon hibáját, hogy nem tud alkalmazkodni a gyorsan növő állományhoz.

Fő elvek:

- kiszámoljuk $h(K)$ -t, de az eredménynek csak az első (vagy utolsó) pár jegye számít abban, hogy melyik rekord hova kerül
- dinamikusan változik, hogy hány bit számít és ezzel együtt az is, hogy hány vödör lesz
- a vödörök mérete fix, tipikusan egy blokkból állnak. Így majd a műveletek 1 lapeléréssel menni fognak, egy kis belső memóriában való keresgélés után.

Növelhető hash

Jellemzők:

- a d változó mindig a struktúra aktuális globális mélységét tárolja, ennyi bitig számít $h(K)$ értéke

Növelhető hash

Jellemzők:

- a d változó mindig a struktúra aktuális globális mélységét tárolja, ennyi bitig számít $h(K)$ értéke
- 2^d bejegyzés lesz a vödörkatalógusban, mert 2^d darab d hosszú bitsorozat van

Növelhető hash

Jellemzők:

- a d változó mindig a struktúra aktuális globális mélységét tárolja, ennyi bitig számít $h(K)$ értéke
- 2^d bejegyzés lesz a vödörkatalógusban, mert 2^d darab d hosszú bitsorozat van
- a vödörkatalógus most is egy mutatókból álló (most éppen 2^d elemű) tömb

Növelhető hash

Jellemzők:

- a d változó mindig a struktúra aktuális globális mélységét tárolja, ennyi bitig számít $h(K)$ értéke
- 2^d bejegyzés lesz a vödörkatalógusban, mert 2^d darab d hosszú bitsorozat van
- a vödörkatalógus most is egy mutatókból álló (most éppen 2^d elemű) tömb
- a vödrök száma 2^d -nél lehet kevesebb is, ha több mutató is mutat ugyanarra a vödörré

Növelhető hash

Jellemzők:

- a d változó mindig a struktúra aktuális globális mélységét tárolja, ennyi bitig számít $h(K)$ értéke
- 2^d bejegyzés lesz a vödörkatalógusban, mert 2^d darab d hosszú bitsorozat van
- a vödörkatalógus most is egy mutatókból álló (most éppen 2^d elemű) tömb
- a vödrök száma 2^d -nél lehet kevesebb is, ha több mutató is mutat ugyanarra a vödörré

A műveletek közös vonása: kiszámoljuk $h(K)$ -t d bitig és aztán a vödörkatalógus $h(K)$ -hoz tartozó mutatója alapján elmegyünk abba a vödörbe (blokkhoz), ahol az ezen d bittel kezdődő $h(K)$ értékű rekordok vannak.

Növelhető hash

Jellemzők:

- a d változó mindig a struktúra aktuális globális mélységét tárolja, ennyi bitig számít $h(K)$ értéke
- 2^d bejegyzés lesz a vödörkatalógusban, mert 2^d darab d hosszú bitsorozat van
- a vödörkatalógus most is egy mutatókból álló (most éppen 2^d elemű) tömb
- a vödrök száma 2^d -nél lehet kevesebb is, ha több mutató is mutat ugyanarra a vödörré

A műveletek közös vonása: kiszámoljuk $h(K)$ -t d bitig és aztán a vödörkatalógus $h(K)$ -hoz tartozó mutatója alapján elmegyünk abba a vödörbe (blokkhoz), ahol az ezen d bittel kezdődő $h(K)$ értékű rekordok vannak.

Ha két mutató ugyanoda mutat, akkor különböző d hosszú bitsorozattal kezdődő $h(K)$ értékű rekordok ugyanoda kerülnek.

Növelhető hash

Jellemzők:

- a d változó mindig a struktúra aktuális globális mélységét tárolja, ennyi bitig számít $h(K)$ értéke
- 2^d bejegyzés lesz a vödörkatalógusban, mert 2^d darab d hosszú bitsorozat van
- a vödörkatalógus most is egy mutatókból álló (most éppen 2^d elemű) tömb
- a vödrök száma 2^d -nél lehet kevesebb is, ha több mutató is mutat ugyanarra a vödörré

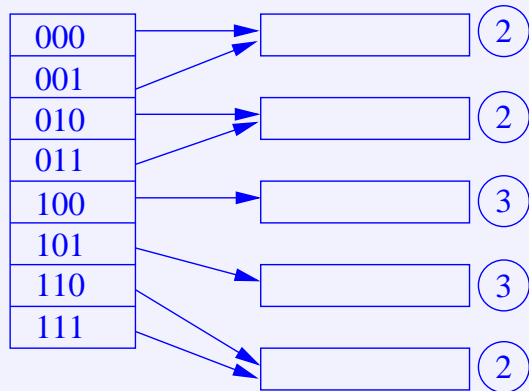
A műveletek közös vonása: kiszámoljuk $h(K)$ -t d bitig és aztán a vödörkatalógus $h(K)$ -hoz tartozó mutatója alapján elmegyünk abba a vödörbe (blokkhoz), ahol az ezen d bittel kezdődő $h(K)$ értékű rekordok vannak.

Ha két mutató ugyanoda mutat, akkor különböző d hosszú bitsorozattal kezdődő $h(K)$ értékű rekordok ugyanoda kerülnek.

Minden vödörnek van egy lokális mélysége, ezt a d' változó tárolja. Ez azt mutatja, hogy az ebbe a vödörbe kerülésnél az első hány darab bit számít. Természetesen $d' \leq d$ áll minden vödörré, $d' < d$ akkor van, ha több mutató ugyanoda mutat.

A struktúra felépítése

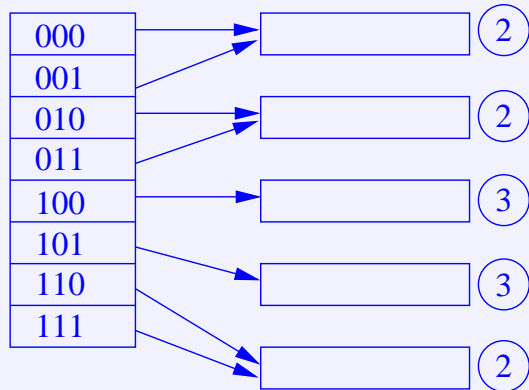
A struktúra vázlatát $d = 3$ esetén:

Mivel $d = 3$, ezért az első három bitig számoljuk ki $h(K)$ -t.

A struktúra felépítése

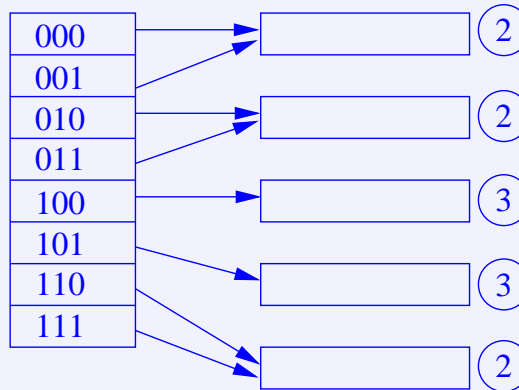
A struktúra vázlatát $d = 3$ esetén:

Mivel $d = 3$, ezért az első három bitig számoljuk ki $h(K)$ -t. Most összesen öt vödör van a lehetséges maximális nyolc helyett, mert azok a rekordok, amiknek a $h(K)$ -ja 00-val kezdődik elférnek egy vödörben, itt már az első két bit alapján tudjuk, hogy melyik vödörbe kerül a rekord.

A struktúra felépítése

A struktúra vázlatát $d = 3$ esetén:

Mivel $d = 3$, ezért az első három bitig számoljuk ki $h(K)$ -t. Most összesen öt vödör van a lehetséges maximális nyolc helyett, mert azok a rekordok, amiknek a $h(K)$ -ja 00-val kezdődik elférnek egy vödörben, itt már az első két bit alapján tudjuk, hogy melyik vödörbe kerül a rekord. Hasonló a helyzet a 01 és 11 kezdetű $h(K)$ értékekkel is. Egyedül az 10 első két bit esetén számít, hogy mi a harmadik (az 10 kezdetűek nem férnek el egy vödörben).

Műveletek megvalósítása

- **keresés**: az adott K keresési kulcsra kiszámoljuk $h(K)$ első d bitjét, a vödörkatalógus megfelelő mutatója alapján tudjuk, hogy honnan kell beolvasni az egy blokkból álló vödröt, amiben a rekordnak lennie kell

Műveletek megvalósítása

- **keresés**: az adott K keresési kulcsra kiszámoljuk $h(K)$ első d bitjét, a vödörkatalógus megfelelő mutatója alapján tudjuk, hogy honnan kell beolvasni az egy blokkból álló vödört, amiben a rekordnak lennie kell
- **beszúrás**: beszúrni kívánt rekord K értékére kiszámoljuk $h(K)$ -t, vödörkatalógus mutatóját követve behozzuk a blokkot, ahova kerülnie kell. Ha belefér ez a rekord is, akkor belerakjuk és kiírjuk a blokkot.

Műveletek megvalósítása

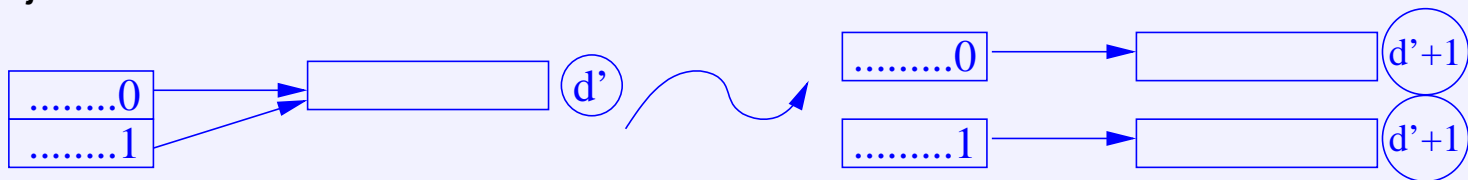
- **keresés**: az adott K keresési kulcsra kiszámoljuk $h(K)$ első d bitjét, a vödörkatalógus megfelelő mutatója alapján tudjuk, hogy honnan kell beolvasni az egy blokkból álló vödört, amiben a rekordnak lennie kell
- **beszúrás**: beszúrni kívánt rekord K értékére kiszámoljuk $h(K)$ -t, vödörkatalógus mutatóját követve behozzuk a blokkot, ahova kerülnie kell. **Ha belefér** ez a rekord is, akkor belerakjuk és kiírjuk a blokkot.
Ha nem fér bele, akkor szét kell szedni a blokkot két részre, egy vödör helyett lesz kettő.
Két eset van:

Műveletek megvalósítása

- **keresés**: az adott K keresési kulcsra kiszámoljuk $h(K)$ első d bitjét, a vödörkatalógus megfelelő mutatója alapján tudjuk, hogy honnan kell beolvasni az egy blokkból álló vödört, amiben a rekordnak lennie kell
- **beszúrás**: beszúrni kívánt rekord K értékére kiszámoljuk $h(K)$ -t, vödörkatalógus mutatóját követve behozzuk a blokkot, ahova kerülnie kell. **Ha belefér** ez a rekord is, akkor belerakjuk és kiírjuk a blokkot.

Ha nem fér bele, akkor szét kell szedni a blokkot két részre, egy vödör helyett lesz kettő. Két eset van:

- ★ **Ha $d' < d$** , a vödör lokális mélysége kisebb d -nél: $d' := d' + 1 \leq d$ lesz, a vödörkatalógus nem változik, csak az eddig ugyanarra a vödörre mutató két mutató most majd két külön blokkra mutat:

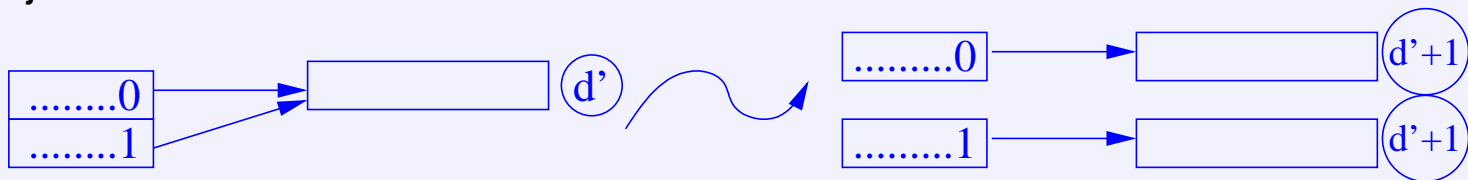

Műveletek megvalósítása

- **keresés**: az adott K keresési kulcsra kiszámoljuk $h(K)$ első d bitjét, a vödörkatalógus megfelelő mutatója alapján tudjuk, hogy honnan kell beolvasni az egy blokkból álló vödört, amiben a rekordnak lennie kell
- **beszúrás**: beszúrni kívánt rekord K értékére kiszámoljuk $h(K)$ -t, vödörkatalógus mutatóját követve behozzuk a blokkot, ahova kerülnie kell. Ha belefér ez a rekord is, akkor belerakjuk és kiírjuk a blokkot.

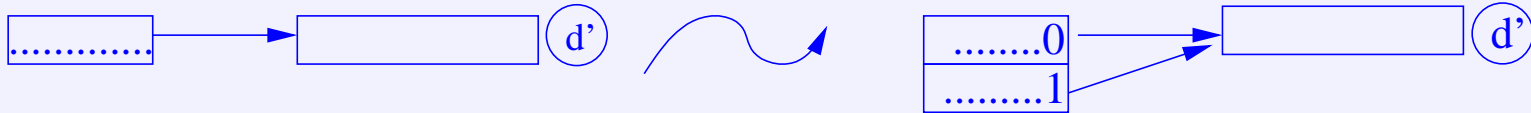
Ha nem fér bele, akkor szét kell szedni a blokkot két részre, egy vödör helyett lesz kettő. Két eset van:

- ★ Ha $d' < d$, a vödör lokális mélysége kisebb d -nél: $d' := d' + 1 \leq d$ lesz, a vödörkatalógus nem változik, csak az eddig ugyanarra a vödörré mutató két mutató most majd két külön blokkra mutat:

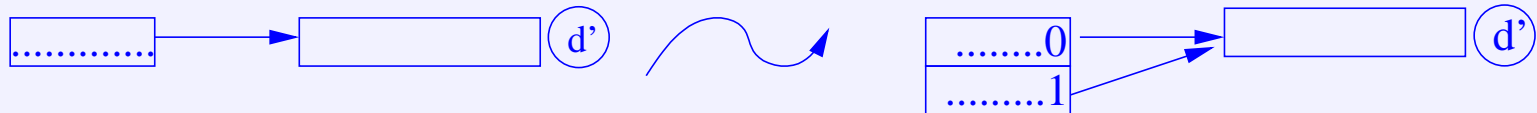

Természetesen az eddig egy vödörben levő rekordokat szét kell válogatni aszerint, hogy a $d' + 1$ -edik bitje mi a $h(K)$ -nak

- ★ Ha $d' = d$, azaz már nem lehet növelni a lokális mélységet d változtatása nélkül:
 $d := d + 1$, a vödörkatalógust megduplázom egy $x_1 \dots x_d$ bejegyzés helyett lesz kettő:
 $x_1 \dots x_d \mathbf{0}$ és $x_1 \dots x_d \mathbf{1}$, az ezekből kiinduló két mutató ugyanoda megy, ahova a
korábbi egy, a lokális mélység nem változik.

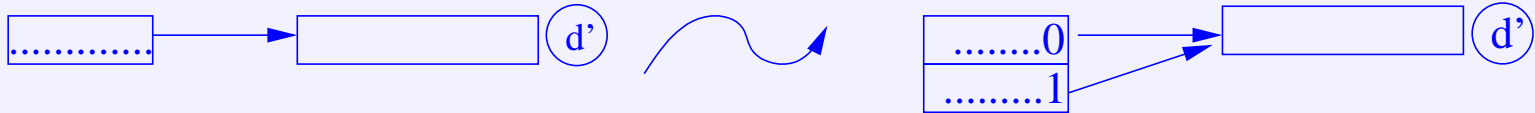

- ★ Ha $d' = d$, azaz már nem lehet növelni a lokális mélységet d változtatása nélkül:
 $d := d + 1$, a vödörkatalógust megduplázom egy $x_1 \dots x_d$ bejegyzés helyett lesz kettő:
 $x_1 \dots x_d \mathbf{0}$ és $x_1 \dots x_d \mathbf{1}$, az ezekből kiinduló két mutató ugyanoda megy, ahova a
 korábbi egy, a lokális mélység nem változik.

Ezek után már végrehajtható a vödörszétvágás úgy, mint az előbb, mert most már $d' < d$ mindenhol az új d -vel.

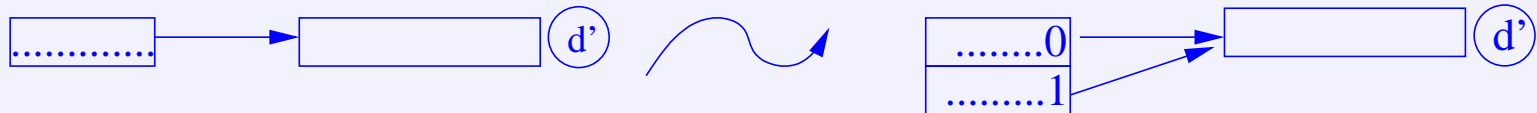
- ★ Ha $d' = d$, azaz már nem lehet növelni a lokális mélységet d változtatása nélkül:
 $d := d + 1$, a vödörkatalógust megduplázom egy $x_1 \dots x_d$ bejegyzés helyett lesz kettő:
 $x_1 \dots x_d \mathbf{0}$ és $x_1 \dots x_d \mathbf{1}$, az ezekből kiinduló két mutató ugyanoda megy, ahova a
 korábbi egy, a lokális mélység nem változik.

Ezek után már végrehajtható a vödörszétvágás úgy, mint az előbb, mert most már $d' < d$ mindenhol az új d -vel.

- **törlés:** keresés, aztán pedig törlés a vödörből;

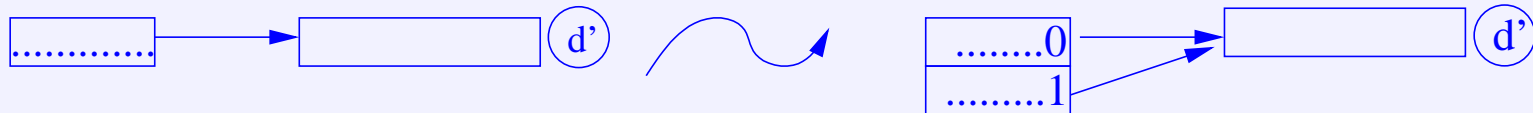
- ★ Ha $d' = d$, azaz már nem lehet növelni a lokális mélységet d változtatása nélkül:
 $d := d + 1$, a vödörkatalógust megduplázom egy $x_1 \dots x_d$ bejegyzés helyett lesz kettő:
 $x_1 \dots x_d 0$ és $x_1 \dots x_d 1$, az ezekből kiinduló két mutató ugyanoda megy, ahova a
 korábbi egy, a lokális mélység nem változik.

Ezek után már végrehajtható a vödörszétvágás úgy, mint az előbb, mert most már $d' < d$ mindenhol az új d -vel.

- **törlés**: keresés, aztán pedig törlés a vödörből; ha ettől olyan helyzet áll elő, hogy a vödör összevonható a párjával (ahol az első $d' - 1$ bit egyezik, de a d' -edik más), akkor összevonás (két mutató ugyanoda fog mutatni) és d' csökkentése eggyel.

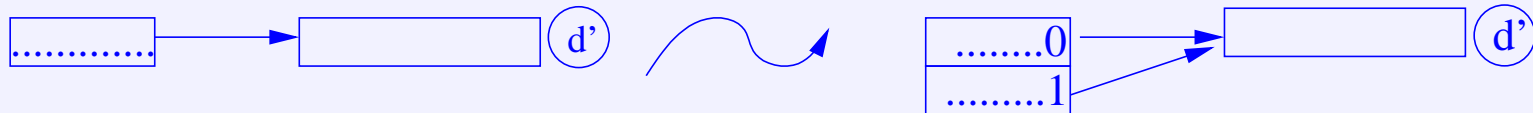
- ★ Ha $d' = d$, azaz már nem lehet növelni a lokális mélységet d változtatása nélkül:
 $d := d + 1$, a vödörkatalógust megduplázom egy $x_1 \dots x_d$ bejegyzés helyett lesz kettő:
 $x_1 \dots x_d 0$ és $x_1 \dots x_d 1$, az ezekből kiinduló két mutató ugyanoda megy, ahova a
 korábbi egy, a lokális mélység nem változik.

Ezek után már végrehajtható a vödörszétvágás úgy, mint az előbb, mert most már $d' < d$ mindenhol az új d -vel.

- **törlés:** keresés, aztán pedig törlés a vödörből; ha ettől olyan helyzet áll elő, hogy a vödör összevonható a párjával (ahol az első $d' - 1$ bit egyezik, de a d' -edik más), akkor összevonás (két mutató ugyanoda fog mutatni) és d' csökkentése eggyel. Ha minden $d' < d$, akkor d -t is csökkentjük eggyel.

- ★ Ha $d' = d$, azaz már nem lehet növelni a lokális mélységet d változtatása nélkül:
 $d := d + 1$, a vödörkatalógust megduplázom egy $x_1 \dots x_d$ bejegyzés helyett lesz kettő:
 $x_1 \dots x_d 0$ és $x_1 \dots x_d 1$, az ezekből kiinduló két mutató ugyanoda megy, ahova a
 korábbi egy, a lokális mélység nem változik.

Ezek után már végrehajtható a vödörszétvágás úgy, mint az előbb, mert most már $d' < d$ mindenhol az új d -vel.

- **törlés:** keresés, aztán pedig törlés a vödörből; ha ettől olyan helyzet áll elő, hogy a vödör összevonható a párjával (ahol az első $d' - 1$ bit egyezik, de a d' -edik más), akkor összevonás (két mutató ugyanoda fog mutatni) és d' csökkentése eggyel. Ha minden $d' < d$, akkor d -t is csökkentjük eggyel.

A fentiek miatt csak akkor mutathat két mutató ugyanarra a d' lokális mélységű vödörré, ha a két megfelelő érték első d' bitje megegyezik.

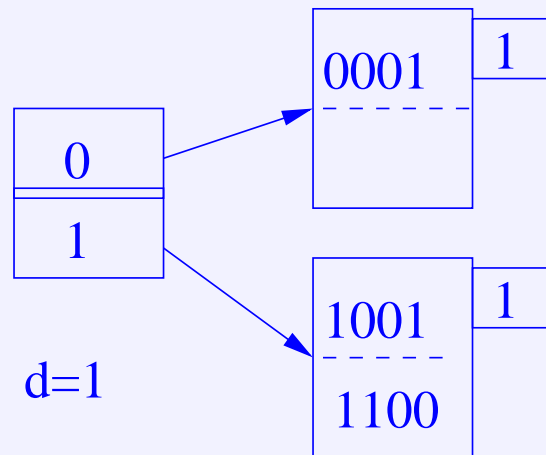
Példa

Növelhető hash segítségével akarjuk tárolni az adatainkat. Feltesszük, hogy egy lapra két rekord fér. A hash függvény 4 bites számot ad vissza, de jelenleg még csak egy bitet használunk ($d = 1$), mivel eddig csak három elem (0001, 1001, 1100) van a táblázatban (az egyszerűség kedvéért az elemek helyett azt az értéket írjuk be, amit a hash függvény visszaad).

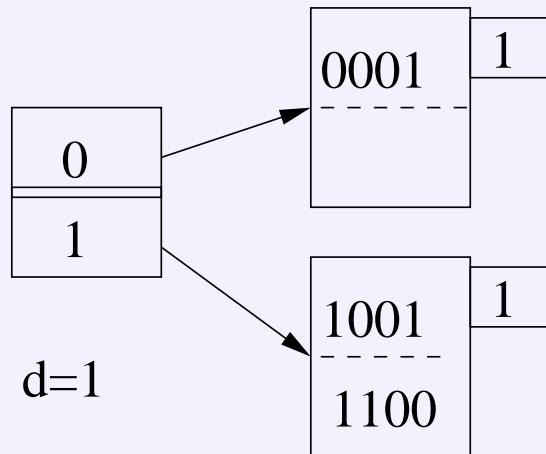
Példa

Növelhető hash segítségével akarjuk tárolni az adatainkat. Feltesszük, hogy egy lapra két rekord fér. A hash függvény 4 bites számot ad vissza, de jelenleg még csak egy bitet használunk ($d = 1$), mivel eddig csak három elem (0001, 1001, 1100) van a táblázatban (az egyszerűség kedvéért az elemek helyett azt az értéket írjuk be, amit a hash függvény visszaad).

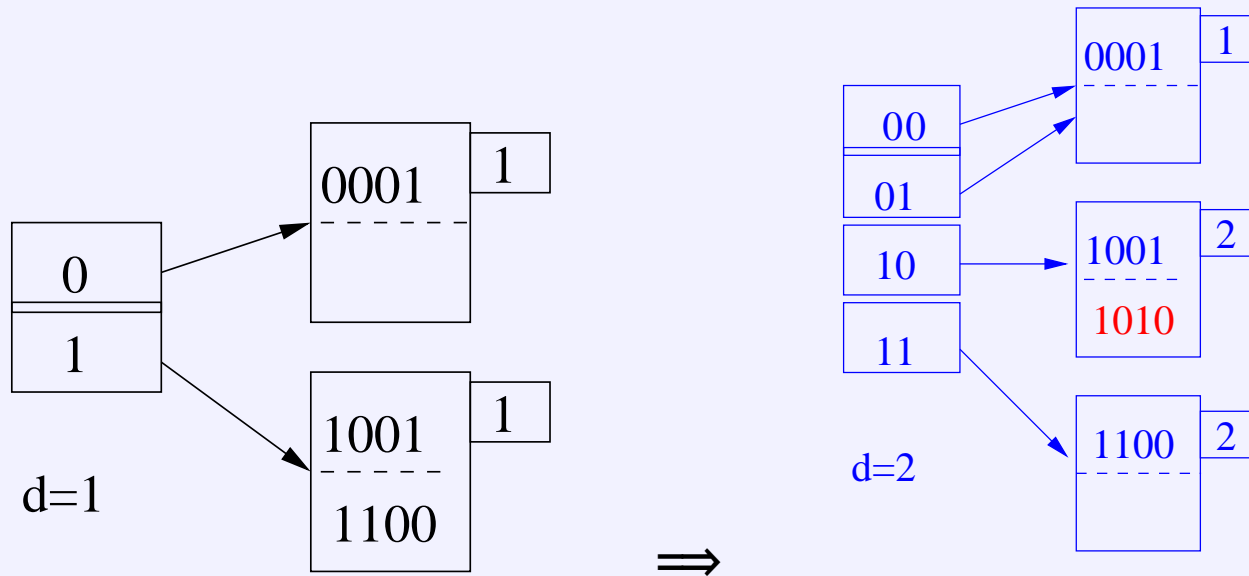
Tehát most így néz ki a tábla, van egy bejegyzés a 0-hoz és egy az 1-hez:

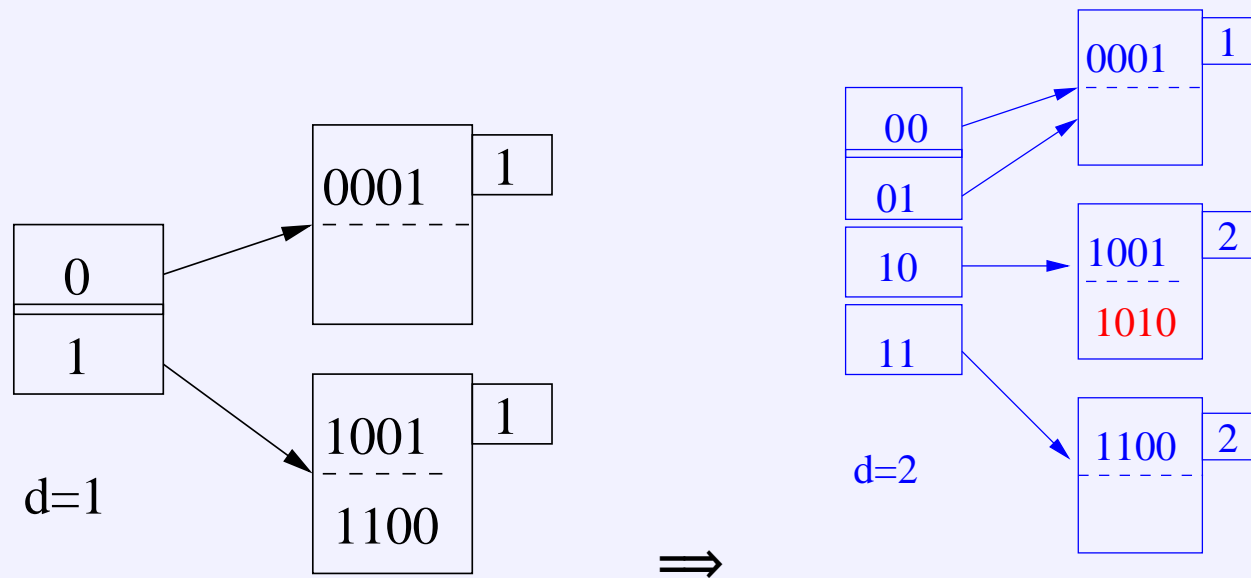
Ha most beszúrni szeretnénk egy olyan elemet, melyre a hash függvény az 1010 értéket adja, akkor az új tábla ilyen lesz:

Ha most beszúrni szeretnénk egy olyan elemet, melyre a hash függvény az 1010 értéket adja, akkor az új tábla ilyen lesz:

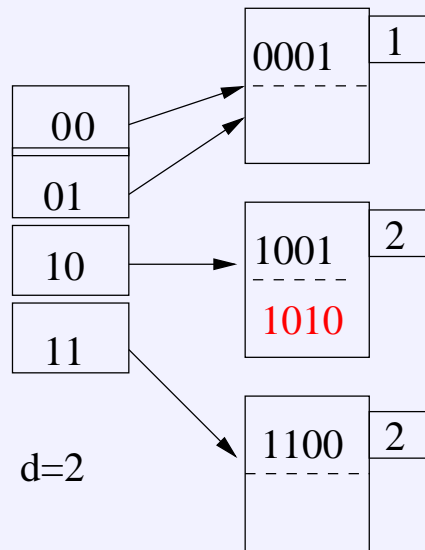

Ha most beszúrni szeretnénk egy olyan elemet, melyre a hash függvény az 1010 értéket adja, akkor az új tábla ilyen lesz:

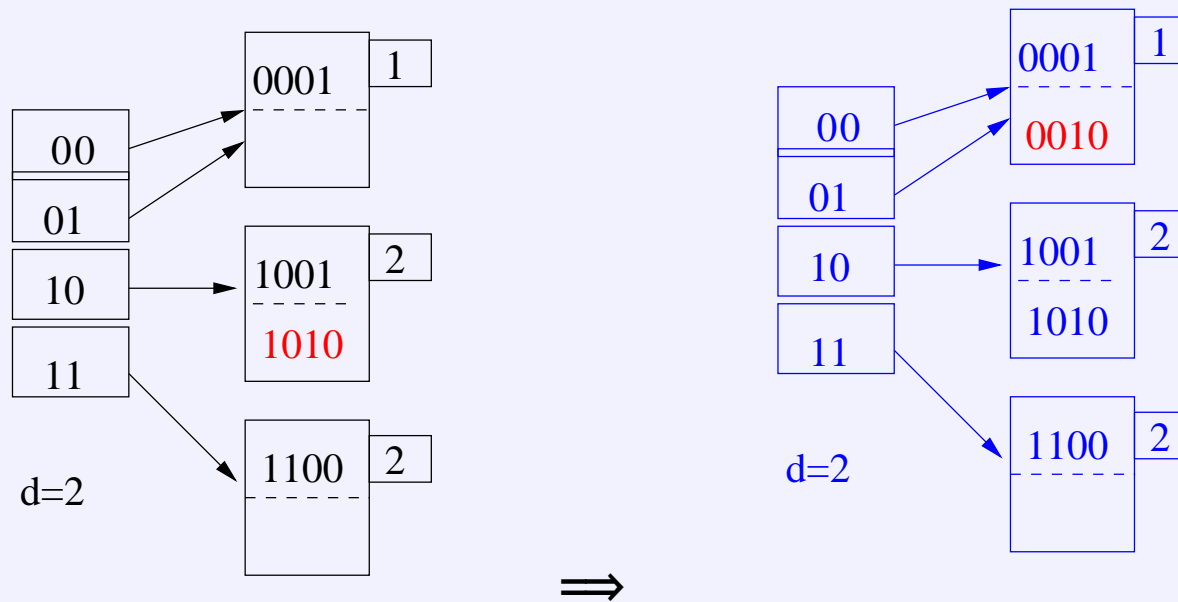

Mivel az 1-hez tartozó lap már betelt, ezért itt a lokális mélységet növelni kellett 1-ről 2-re (két bitet akarunk figyelembe venni), de így a d értékét is növelnünk kellett.

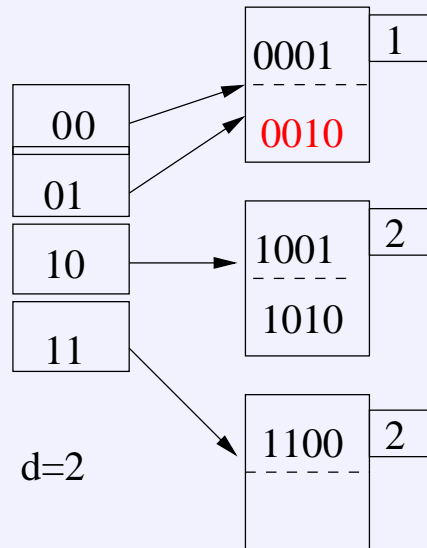
Ha most jön egy 0010 hash-értékű elem, akkor azt simán be tudjuk rakni a helyére:

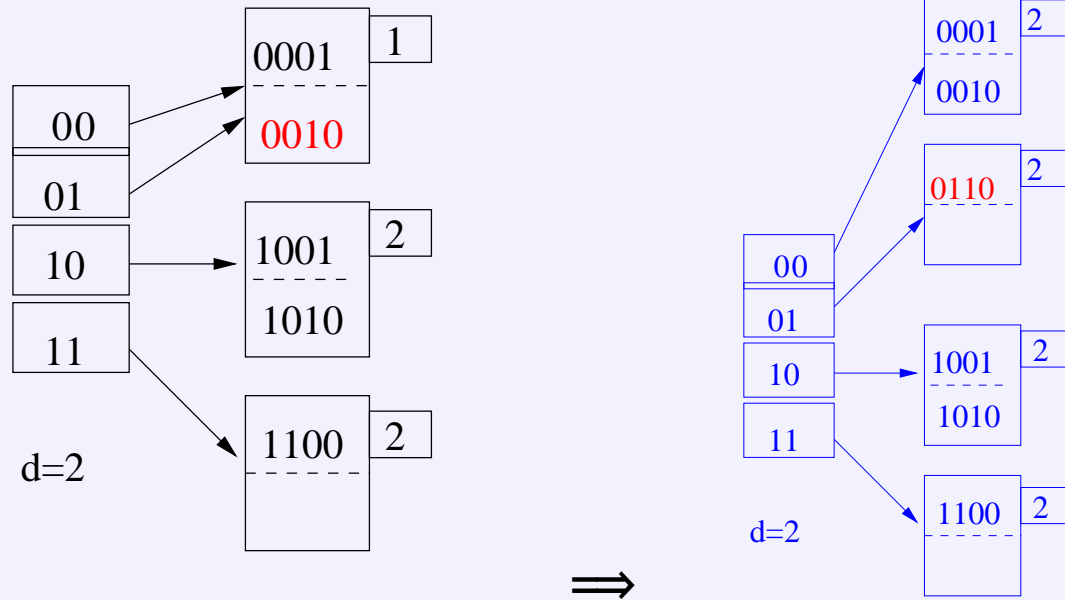
Ha most jön egy 0010 hash-értékű elem, akkor azt simán be tudjuk rakni a helyére:

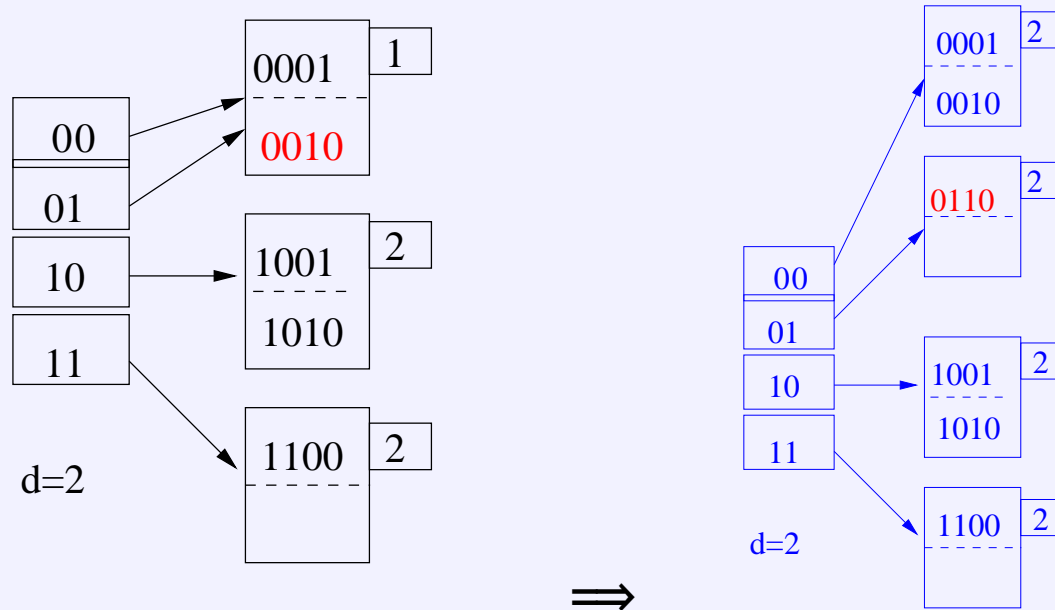
De ha ezután olyan jön, ahol a hash függvény értéke 0110, akkor új lapot kell létrehoznunk, de a d értékét nem kell növelnünk, mert elég lesz az eddig ugyanoda mutató két mutatót szétszedni és ezen új lapoknál a lokális mélységet 2-re állítani.

De ha ezután olyan jön, ahol a hash függvény értéke 0110, akkor új lapot kell létrehoznunk, de a d értékét nem kell növelnünk, mert elég lesz az eddig ugyanoda mutató két mutatót szétszedni és ezen új lapoknál a lokális mélységet 2-re állítani.

De ha ezután olyan jön, ahol a hash függvény értéke 0110, akkor új lapot kell létrehoznunk, de a d értékét nem kell növelnünk, mert elég lesz az eddig ugyanoda mutató két mutatót szétszedni és ezen új lapoknál a lokális mélységet 2-re állítani.

Ha ezután jönne egy olyan elem, aminek az értéke 00-val vagy 10-val kezdődik, akkor újabb lapra lenne szükségünk, de ehhez már a d értékét is növelni kellene.

A dinamikus hash értékelése

Előnyök:

- egy I/O művelettel minden megvan, ha a vödörkatalógus a belső memóriában van
- a struktúra igazodik az állomány növekedéséhez

A dinamikus hash értékelése

Előnyök:

- egy I/O művelettel minden megvan, ha a vödörkatalógus a belső memóriában van
- a struktúra igazodik az állomány növekedéséhez

Bajok:

- szerencsétlen esetben nagyon nagy vödörkatalógust kell építeni kevés rekord miatt (legrosszabb esetben lényegében a szekvenciális keresést kapjuk vissza)

A dinamikus hash értékelése

Előnyök:

- egy I/O művelettel minden megvan, ha a vödörkatalógus a belső memóriában van
- a struktúra igazodik az állomány növekedéséhez

Bajok:

- szerencsétlen esetben nagyon nagy vödörkatalógust kell építeni kevés rekord miatt (legrosszabb esetben lényegében a szekvenciális keresést kapjuk vissza)
- a $h(K)$ értéket se lehet a végtelenségig továbbszámolni: ha $h(K)$ már teljes hosszáig kiszámolandó, akkor nem lehet tovább növelni a struktúrát

Indexek

Másik technika adatok jó tárolására. Továbbra is az a cél, hogy a műveletek gyorsan menjenek.

Indexek

Másik technika adatok jó tárolására. Továbbra is az a cél, hogy a műveletek gyorsan menjenek.

Motiváló ötlet:

- könyvtárban úgy keresünk, hogy katalóguscetlik között keresünk és az alapján már megvan a könyv (sűrű indexre motiváció)

Indexek

Másik technika adatok jó tárolására. Továbbra is az a cél, hogy a műveletek gyorsan menjenek.

Motiváló ötlet:

- könyvtárban úgy keresünk, hogy katalóguscetlik között keresünk és az alapján már megvan a könyv (sűrű indexre motiváció)
- ha a polcokon ábécé szerint vannak sorban a könyvek, akkor a polcok elején álló könyvek megvizsgálásával gyorsan eldönthető, hogy melyiken kell keresni (ritka indexre motiváció)

Indexek

Másik technika adatok jó tárolására. Továbbra is az a cél, hogy a műveletek gyorsan menjenek.

Motiváló ötlet:

- könyvtárban úgy keresünk, hogy katalóguscetlik között keresünk és az alapján már megvan a könyv (sűrű indexre motiváció)
- ha a polcokon ábécé szerint vannak sorban a könyvek, akkor a polcok elején álló könyvek megvizsgálásával gyorsan eldönthető, hogy melyiken kell keresni (ritka indexre motiváció)

Indexek általános jellemzői:

- rendezettséget figyelembe veszi (ellentétben a hash-sel)

Indexek

Másik technika adatok jó tárolására. Továbbra is az a cél, hogy a műveletek gyorsan menjenek.

Motiváló ötlet:

- könyvtárban úgy keresünk, hogy katalóguscetlik között keresünk és az alapján már megvan a könyv (sűrű indexre motiváció)
- ha a polcokon ábécé szerint vannak sorban a könyvek, akkor a polcok elején álló könyvek megvizsgálásával gyorsan eldönthető, hogy melyiken kell keresni (ritka indexre motiváció)

Indexek általános jellemzői:

- rendezettséget figyelembe veszi (ellentétben a hash-sel)
- van korlát a legrosszabb esetre is (ellentétben a hash-el, ami viszont átlagosan jobb)

Indexek

Másik technika adatok jó tárolására. Továbbra is az a cél, hogy a műveletek gyorsan menjenek.

Motiváló ötlet:

- könyvtárban úgy keresünk, hogy katalóguscetlik között keresünk és az alapján már megvan a könyv (sűrű indexre motiváció)
- ha a polcokon ábécé szerint vannak sorban a könyvek, akkor a polcok elején álló könyvek megvizsgálásával gyorsan eldönthető, hogy melyiken kell keresni (ritka indexre motiváció)

Indexek általános jellemzői:

- rendezettséget figyelembe veszi (ellentétben a hash-sel)
- van korlát a legrosszabb esetre is (ellentétben a hash-el, ami viszont átlagosan jobb)
- jól bírja a dinamikus bővülést (ellentétben a hash-el)

Indexek

Másik technika adatok jó tárolására. Továbbra is az a cél, hogy a műveletek gyorsan menjenek.

Motiváló ötlet:

- könyvtárban úgy keresünk, hogy katalóguscetlik között keresünk és az alapján már megvan a könyv (sűrű indexre motiváció)
- ha a polcokon ábécé szerint vannak sorban a könyvek, akkor a polcok elején álló könyvek megvizsgálásával gyorsan eldönthető, hogy melyiken kell keresni (ritka indexre motiváció)

Indexek általános jellemzői:

- rendezettséget figyelembe veszi (ellentétben a hash-sel)
- van korlát a legrosszabb esetre is (ellentétben a hash-el, ami viszont átlagosan jobb)
- jól bírja a dinamikus bővülést (ellentétben a hash-el)
- kulcs rendezett halmazból kerül ki (de nem feltétlenül egyedi)

Indexek

Másik technika adatok jó tárolására. Továbbra is az a cél, hogy a műveletek gyorsan menjenek.

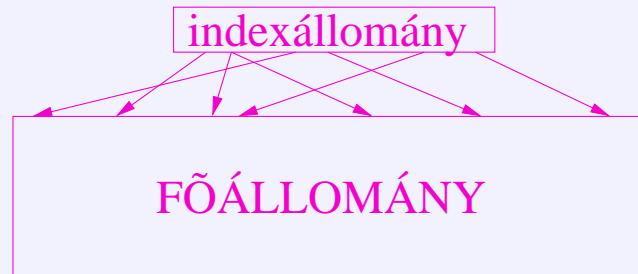
Motiváló ötlet:

- könyvtárban úgy keresünk, hogy katalóguscetlik között keresünk és az alapján már megvan a könyv (sűrű indexre motiváció)
- ha a polcokon ábécé szerint vannak sorban a könyvek, akkor a polcok elején álló könyvek megvizsgálásával gyorsan eldönthető, hogy melyiken kell keresni (ritka indexre motiváció)

Indexek általános jellemzői:

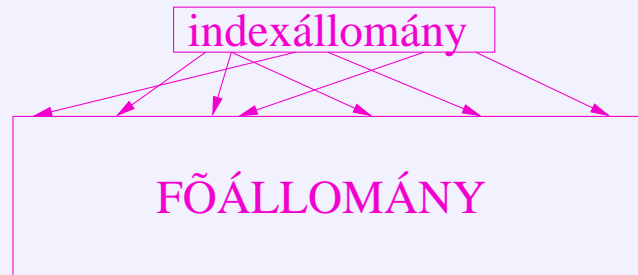
- rendezettséget figyelembe veszi (ellentétben a hash-sel)
- van korlát a legrosszabb esetre is (ellentétben a hash-el, ami viszont átlagosan jobb)
- jól bírja a dinamikus bővülést (ellentétben a hash-el)
- kulcs rendezett halmazból kerül ki (de nem feltétlenül egyedi)
- lehet ugyanarra az állományra több index is készítve

Az indexstruktúra vázlatos felépítése

Az indexállományban vannak a keresést segítő infók, a főállományban vannak a tárolt adatok, a rekordok.

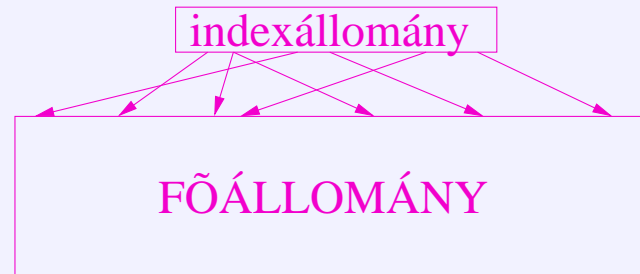
Az indexstruktúra vázlatos felépítése

Az indexállományban vannak a keresést segítő infók, a főállományban vannak a tárolt adatok, a rekordok.

A főállomány lehet esetleg rendezett a keresési kulcs szerint, de nem feltétlenül az.

Az indexstruktúra vázlatos felépítése

Az indexállományban vannak a keresést segítő infók, a főállományban vannak a tárolt adatok, a rekordok.

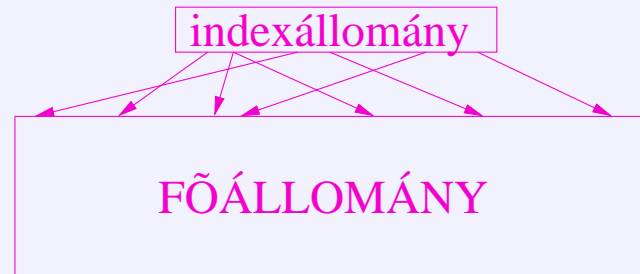
A főállomány lehet esetleg rendezett a keresési kulcs szerint, de nem feltétlenül az.

Az indexállományban indexrekordok vannak, ezek felépítése:

kulcs	mutató
-------	--------

A kulcs valamelyik főállománybeli rekordhoz tartozó kulcsérték, a mutató pedig a főállományba mutat, oda, ahol ez a rekord van.

Az indexstruktúra vázlatos felépítése

Az indexállományban vannak a keresést segítő infók, a főállományban vannak a tárolt adatok, a rekordok.

A főállomány lehet esetleg rendezett a keresési kulcs szerint, de nem feltétlenül az.

Az indexállományban indexrekordok vannak, ezek felépítése:

kulcs	mutató
-------	--------

A kulcs valamelyik főállománybeli rekordhoz tartozó kulcsérték, a mutató pedig a főállományba mutat, oda, ahol ez a rekord van.

Aszerint, hogy minden főállománybeli rekordra van rá mutató indexbejegyzés vagy pedig csak néhányra, sűrű illetve ritka indexről beszélhetünk. (Majd látjuk, hogy ez két nagyon más helyzet lesz.)

Ritka index, egyszintű

Feltesszük, hogy a főállomány szabad, azaz elmozgathatók a rekordok szabadon.

Ritka index, egyszintű

Feltesszük, hogy a főállomány szabad, azaz elmozgathatók a rekordok szabadon.

Jellemzők:

- **motiváló példa:** telefonkönyv vagy szótár sarkaiban a bejegyzések, ez alapján keresés

Ritka index, egyszintű

Feltesszük, hogy a főállomány szabad, azaz elmozgathatók a rekordok szabadon.

Jellemzők:

- **motiváló példa:** telefonkönyv vagy szótár sarkaiban a bejegyzések, ez alapján keresés
- ritka index, azaz nem minden főállománybeli rekordra van indexbejegyzés, csak blokkonként egyre

Ritka index, egyszintű

Feltesszük, hogy a főállomány szabad, azaz elmozgathatók a rekordok szabadon.

Jellemzők:

- **motiváló példa:** telefonkönyv vagy szótár sarkaiban a bejegyzések, ez alapján keresés
- ritka index, azaz nem minden főállománybeli rekordra van indexbejegyzés, csak blokkonként egyre
- a főállomány vagy rendezett a keresési kulcs szerint vagy lényegében rendezett (blokkokon belül esetleg nem rendezettek a rekordok, de a blokkok egymáshoz képest rendezetten vannak)

Ritka index, egyszintű

Feltesszük, hogy a főállomány szabad, azaz elmozgathatók a rekordok szabadon.

Jellemzők:

- **motiváló példa:** telefonkönyv vagy szótár sarkaiban a bejegyzések, ez alapján keresés
- ritka index, azaz nem minden főállománybeli rekordra van indexbejegyzés, csak blokkonként egyre
- a főállomány vagy rendezett a keresési kulcs szerint vagy lényegében rendezett (blokkokon belül esetleg nem rendezettek a rekordok, de a blokkok egymáshoz képest rendezetten vannak)
- az indexállomány rendezett a keresési kulcs szerint (az indexállomány is háttértéren van)

Ritka index, egyszintű

Feltesszük, hogy a főállomány szabad, azaz elmozgathatók a rekordok szabadon.

Jellemzők:

- **motiváló példa:** telefonkönyv vagy szótár sarkaiban a bejegyzések, ez alapján keresés
- ritka index, azaz nem minden főállománybeli rekordra van indexbejegyzés, csak blokkonként egyre
- a főállomány vagy rendezett a keresési kulcs szerint vagy lényegében rendezett (blokkokon belül esetleg nem rendezettek a rekordok, de a blokkok egymáshoz képest rendezetten vannak)
- az indexállomány rendezett a keresési kulcs szerint (az indexállomány is háttértéren van)
- az indexbejegyzésben szereplő kulcs a rendezett esetben a blokk legelső kulcsa, a lényegében rendezett esetben a blokk legkisebb kulcsa

Ritka index, egyszintű

Feltesszük, hogy a főállomány szabad, azaz elmozgathatók a rekordok szabadon.

Jellemzők:

- **motiváló példa:** telefonkönyv vagy szótár sarkaiban a bejegyzések, ez alapján keresés
- ritka index, azaz nem minden főállománybeli rekordra van indexbejegyzés, csak blokkonként egyre
- a főállomány vagy rendezett a keresési kulcs szerint vagy lényegében rendezett (blokkokon belül esetleg nem rendezettek a rekordok, de a blokkok egymáshoz képest rendezetten vannak)
- az indexállomány rendezett a keresési kulcs szerint (az indexállomány is háttértéren van)
- az indexbejegyzésben szereplő kulcs a rendezett esetben a blokk legelső kulcsa, a lényegében rendezett esetben a blokk legkisebb kulcsa
- a mutató az indexbejegyzésben arra a blokkra mutat, ahol a bejegyzésben szereplő kulcshoz tartozó rekord van

Ritka index, egyszintű

Feltesszük, hogy a főállomány szabad, azaz elmozgathatók a rekordok szabadon.

Jellemzők:

- **motiváló példa:** telefonkönyv vagy szótár sarkaiban a bejegyzések, ez alapján keresés
- ritka index, azaz nem minden főállománybeli rekordra van indexbejegyzés, csak blokkonként egyre
- a főállomány vagy rendezett a keresési kulcs szerint vagy lényegében rendezett (blokkokon belül esetleg nem rendezettek a rekordok, de a blokkok egymáshoz képest rendezetten vannak)
- az indexállomány rendezett a keresési kulcs szerint (az indexállomány is háttértéren van)
- az indexbejegyzésben szereplő kulcs a rendezett esetben a blokk legelső kulcsa, a lényegében rendezett esetben a blokk legkisebb kulcsa
- a mutató az indexbejegyzésben arra a blokkra mutat, ahol a bejegyzésben szereplő kulcshoz tartozó rekord van

A fentiek miatt a ritka index kivonata lesz a főállománynak, tartalmazza rendezetten a blokkok legkisebb kulcsait.

Keresés

Adott a keresési kulcs értéke, meg kell találni az ilyen rekordokat.

Keresés

Adott a keresési kulcs értéke, meg kell találni az ilyen rekordokat.

1. Először az indexállományban megkeressük azt a legnagyobb indexbejegyzést, aminek kulcsa még éppen nem nagyobb, mint az adott keresési érték.

Keresés

Adott a keresési kulcs értéke, meg kell találni az ilyen rekordokat.

1. Először az indexállományban megkeressük azt a legnagyobb indexbejegyzést, aminek kulcsa még éppen nem nagyobb, mint az adott keresési érték. Ez átlagosan $\frac{n}{2}$ I/O művelet, ha n blokkból áll az indexállomány.

Keresés

Adott a keresési kulcs értéke, meg kell találni az ilyen rekordokat.

1. Először az indexállományban megkeressük azt a legnagyobb indexbejegyzést, aminek kulcsa még éppen nem nagyobb, mint az adott keresési érték. Ez átlagosan $\frac{n}{2}$ I/O művelet, ha n blokkból áll az indexállomány.
2. Az előbb megtalált indexbejegyzéshez tartozó blokkban (plusz egy I/O művelet) megkeressük a rekordunkat.

Keresés

Adott a keresési kulcs értéke, meg kell találni az ilyen rekordokat.

1. Először az indexállományban megkeressük azt a legnagyobb indexbejegyzést, aminek kulcsa még éppen nem nagyobb, mint az adott keresési érték. Ez átlagosan $\frac{n}{2}$ I/O művelet, ha n blokkból áll az indexállomány.
2. Az előbb megtalált indexbejegyzéshez tartozó blokkban (plusz egy I/O művelet) megkeressük a rekordunkat.

Megjegyzések:

1. Ha van valami plusz struktúra, ami segíti a gyors keresést az indexállományban, akkor jobbat is lehet, mint $\frac{n}{2}$.

Keresés

Adott a keresési kulcs értéke, meg kell találni az ilyen rekordokat.

1. Először az indexállományban megkeressük azt a legnagyobb indexbejegyzést, aminek kulcsa még éppen nem nagyobb, mint az adott keresési érték. Ez átlagosan $\frac{n}{2}$ I/O művelet, ha n blokkból áll az indexállomány.
2. Az előbb megtalált indexbejegyzéshez tartozó blokkban (plusz egy I/O művelet) megkeressük a rekordunkat.

Megjegyzések:

1. Ha van valami plusz struktúra, ami segíti a gyors keresést az indexállományban, akkor jobbat is lehet, mint $\frac{n}{2}$.
2. A blokkon belül, a főállományban már bárhoggy kereshetünk, de leginkább szekvenciálisan megy.

További műveletek

- **beszúrás**: először egy keresés (hol kellene lennie), aztán blokkon belül a helyére tesszük:

További műveletek

- **beszúrás**: először egy keresés (hol kellene lennie), aztán blokkon belül a helyére tesszük:
 - ★ *ha rendezett a főállomány*: blokkon belül megkeressük a helyét, beillesztjük;

További műveletek

- **beszúrás**: először egy keresés (hol kellene lennie), aztán blokkon belül a helyére tesszük:
 - ★ *ha rendezett a főállomány*: blokkon belül megkeressük a helyét, beillesztjük; *ha nem fér be* \Rightarrow blokkvágás két egyenlő részre, az új blokk minimális (legelső) kulcsára indexbejegyzés beszúrása az indexállományba

További műveletek

- **beszúrás**: először egy keresés (hol kellene lennie), aztán blokkon belül a helyére tesszük:
 - ★ *ha rendezett a főállomány*: blokkon belül megkeressük a helyét, beillesztjük; **ha nem fér be** \implies blokkvágás két egyenlő részre, az új blokk minimális (legelső) kulcsára indexbejegyzés beszúrása az indexállományba
 - ★ *ha lényegében rendezett a főállomány*: ha van még hely a blokkban, akkor berakjuk, mindegy, hogy hova;

További műveletek

- **beszúrás**: először egy keresés (hol kellene lennie), aztán blokkon belül a helyére tesszük:
 - ★ *ha rendezett a főállomány*: blokkon belül megkeressük a helyét, beillesztjük; **ha nem fér be** \Rightarrow blokkvágás két egyenlő részre, az új blokk minimális (legelső) kulcsára indexbejegyzés beszúrása az indexállományba
 - ★ *ha lényegében rendezett a főállomány*: ha van még hely a blokkban, akkor berakjuk, mindegy, hogy hova; **ha nem fér be** \Rightarrow blokkvágás két részre, mindkét részben a minimális elemhez új indexbejegyzés és a régi törlése az indexállományból

További műveletek

- **beszúrás**: először egy keresés (hol kellene lennie), aztán blokkon belül a helyére tesszük:
 - ★ *ha rendezett a főállomány*: blokkon belül megkeressük a helyét, beillesztjük; **ha nem fér be** \Rightarrow blokkvágás két egyenlő részre, az új blokk minimális (legelső) kulcsára indexbejegyzés beszúrása az indexállományba
 - ★ *ha lényegében rendezett a főállomány*: ha van még hely a blokkban, akkor berakjuk, mindegy, hogy hova; **ha nem fér be** \Rightarrow blokkvágás két részre, mindkét részben a minimális elemhez új indexbejegyzés és a régi törlése az indexállományból
- **törlés**: hasonlóan, mint a beszúrás, először keresés, aztán törlés a blokkból;

További műveletek

- **beszúrás**: először egy keresés (hol kellene lennie), aztán blokkon belül a helyére tesszük:
 - ★ *ha rendezett a főállomány*: blokkon belül megkeressük a helyét, beillesztjük; **ha nem fér be** \Rightarrow blokkvágás két egyenlő részre, az új blokk minimális (legelső) kulcsára indexbejegyzés beszúrása az indexállományba
 - ★ *ha lényegében rendezett a főállomány*: ha van még hely a blokkban, akkor berakjuk, mindegy, hogy hova; **ha nem fér be** \Rightarrow blokkvágás két részre, mindkét részben a minimális elemhez új indexbejegyzés és a régi törlése az indexállományból
- **törlés**: hasonlóan, mint a beszúrás, először keresés, aztán törlés a blokkból; **ha épp a minimális rekordot töröltem a blokkból** \Rightarrow indexbejegyzés módosítása

További műveletek

- **beszúrás:** először egy keresés (hol kellene lennie), aztán blokkon belül a helyére tesszük:
 - ★ *ha rendezett a főállomány:* blokkon belül megkeressük a helyét, beillesztjük; **ha nem fér be** \implies blokkvágás két egyenlő részre, az új blokk minimális (legelső) kulcsára indexbejegyzés beszúrása az indexállományba
 - ★ *ha lényegében rendezett a főállomány:* ha van még hely a blokkban, akkor berakjuk, mindegy, hogy hova; **ha nem fér be** \implies blokkvágás két részre, mindkét részben a minimális elemhez új indexbejegyzés és a régi törlése az indexállományból
- **törlés:** hasonlóan, mint a beszúrás, először keresés, aztán törlés a blokkból;
 - ha épp a minimális rekordot töröltem a blokkból** \implies indexbejegyzés módosítása
 - ha nagyon ritkák a blokkok** \implies esetleg lapösszevonás (és persze az indexállomány módosítása is ilyenkor), de általában nem érdemes

További műveletek

- **beszúrás**: először egy keresés (hol kellene lennie), aztán blokkon belül a helyére tesszük:
 - ★ *ha rendezett a főállomány*: blokkon belül megkeressük a helyét, beillesztjük; **ha nem fér be** \implies blokkvágás két egyenlő részre, az új blokk minimális (legelső) kulcsára indexbejegyzés beszúrása az indexállományba
 - ★ *ha lényegében rendezett a főállomány*: ha van még hely a blokkban, akkor berakjuk, mindegy, hogy hova; **ha nem fér be** \implies blokkvágás két részre, mindkét részben a minimális elemhez új indexbejegyzés és a régi törlése az indexállományból
- **törlés**: hasonlóan, mint a beszúrás, először keresés, aztán törlés a blokkból;
 - ha épp a minimális rekordot töröltem a blokkból** \implies indexbejegyzés módosítása
 - ha nagyon ritkák a blokkok** \implies esetleg lapösszevonás (és persze az indexállomány módosítása is ilyenkor), de általában nem érdemes
- **tól-ig**: valahonnan valameddig terjedő értékű rekordok keresése: a “tól” érték keresése, aztán a főállomány végigolvasása az “ig” értékig (a főállomány folyamatos elérése megoldott)

További műveletek

- **beszúrás**: először egy keresés (hol kellene lennie), aztán blokkon belül a helyére tesszük:
 - ★ *ha rendezett a főállomány*: blokkon belül megkeressük a helyét, beillesztjük; **ha nem fér be** \implies blokkvágás két egyenlő részre, az új blokk minimális (legelső) kulcsára indexbejegyzés beszúrása az indexállományba
 - ★ *ha lényegében rendezett a főállomány*: ha van még hely a blokkban, akkor berakjuk, mindegy, hogy hova; **ha nem fér be** \implies blokkvágás két részre, mindkét részben a minimális elemhez új indexbejegyzés és a régi törlése az indexállományból
- **törlés**: hasonlóan, mint a beszúrás, először keresés, aztán törlés a blokkból;
 - ha épp a minimális rekordot töröltem a blokkból** \implies indexbejegyzés módosítása
 - ha nagyon ritkák a blokkok** \implies esetleg lapösszevonás (és persze az indexállomány módosítása is ilyenkor), de általában nem érdemes
- **tól-ig**: valahonnan valameddig terjedő értékű rekordok keresése: a “tól” érték keresése, aztán a főállomány végigolvasása az “ig” értékig (a főállomány folyamatos elérése megoldott)
- **módosítás**: **ha kulcsot nem érint**: keresés, átírás;

További műveletek

- **beszúrás**: először egy keresés (hol kellene lennie), aztán blokkon belül a helyére tesszük:
 - ★ *ha rendezett a főállomány*: blokkon belül megkeressük a helyét, beillesztjük; **ha nem fér be** \implies blokkvágás két egyenlő részre, az új blokk minimális (legelső) kulcsára indexbejegyzés beszúrása az indexállományba
 - ★ *ha lényegében rendezett a főállomány*: ha van még hely a blokkban, akkor berakjuk, mindegy, hogy hova; **ha nem fér be** \implies blokkvágás két részre, mindkét részben a minimális elemhez új indexbejegyzés és a régi törlése az indexállományból
- **törlés**: hasonlóan, mint a beszúrás, először keresés, aztán törlés a blokkból;
 - ha épp a minimális rekordot töröltem a blokkból** \implies indexbejegyzés módosítása
 - ha nagyon ritkák a blokkok** \implies esetleg lapösszevonás (és persze az indexállomány módosítása is ilyenkor), de általában nem érdemes
- **tól-ig**: valahonnan valameddig terjedő értékű rekordok keresése: a “tól” érték keresése, aztán a főállomány végigolvasása az “ig” értékig (a főállomány folyamatos elérése megoldott)
- **módosítás**: **ha kulcsot nem érint**: keresés, átírás; **ha kulcsot is érint**: törlés, beszúrás

Megjegyzések:

- Tényleg használtuk, hogy a főállomány szabad (pakolgattuk a rekordokat össze-vissza).
Lesz majd technika, amivel elérhető lesz, hogy a főállomány szabadnak látszódjon.

Megjegyzések:

- Tényleg használtuk, hogy a főállomány szabad (pakolgattuk a rekordokat össze-vissza).
Lesz majd technika, amivel elérhető lesz, hogy a főállomány szabadnak látszódjon.
- Azt is erősen kihasználtuk, hogy (lényegében) rendezett a főállomány.

Megjegyzések:

- Tényleg használtuk, hogy a főállomány szabad (pakolgattuk a rekordokat össze-vissza).
Lesz majd technika, amivel elérhető lesz, hogy a főállomány szabadnak látszódjon.
- Azt is erősen kihasználtuk, hogy (lényegében) rendezett a főállomány.
- Azért hasznos az indexállomány, mert sokkal kisebb, mint a főállomány, könnyebb benne keresni és a végen csak plusz egy I/O művelet kell a befejezéshez. De ennek ára van: karban kell tartani plusz egy struktúrát.

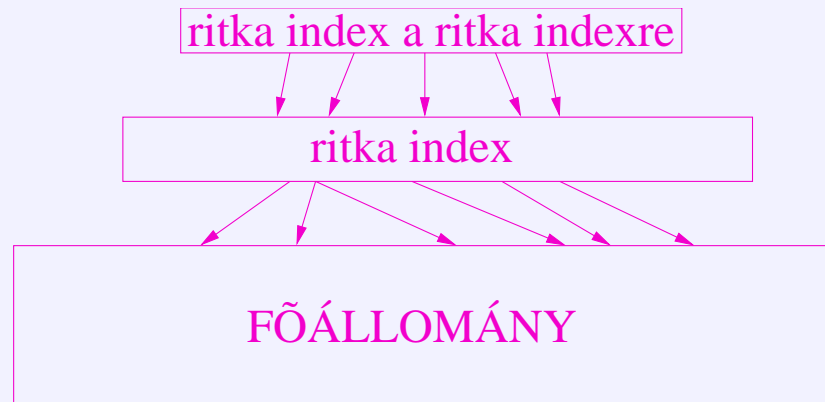
Többszintes ritka index

Az indexen belül keresni arányos az indexállomány blokkjainak számával. Ez jóval kisebb, mint a főállomány lapszáma, de még mindig nagyon nagy lehet.

Többszintes ritka index

Az indexen belül keresni arányos az indexállomány blokkjainak számával. Ez jóval kisebb, mint a főállomány lapszáma, de még mindig nagyon nagy lehet.

Ezért: többszintű index, vagyis index az indexre:

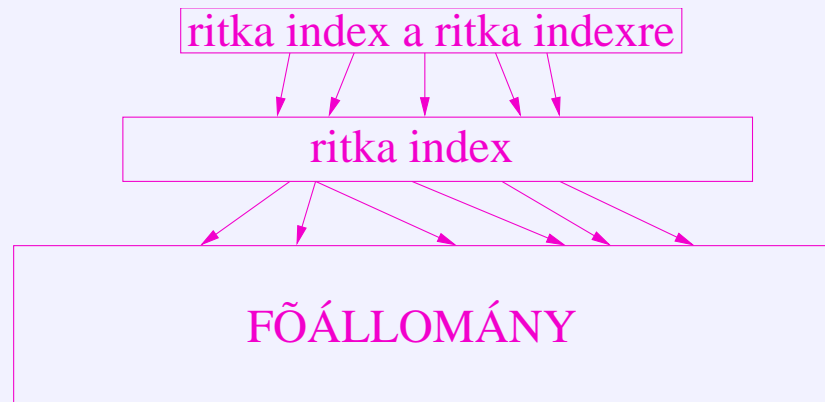

- a felső index még kisebb lesz, könnyebb lesz benne keresni

Többszintes ritka index

Az indexen belül keresni arányos az indexállomány blokkjainak számával. Ez jóval kisebb, mint a főállomány lapszáma, de még mindig nagyon nagy lehet.

Ezért: többszintű index, vagyis index az indexre:

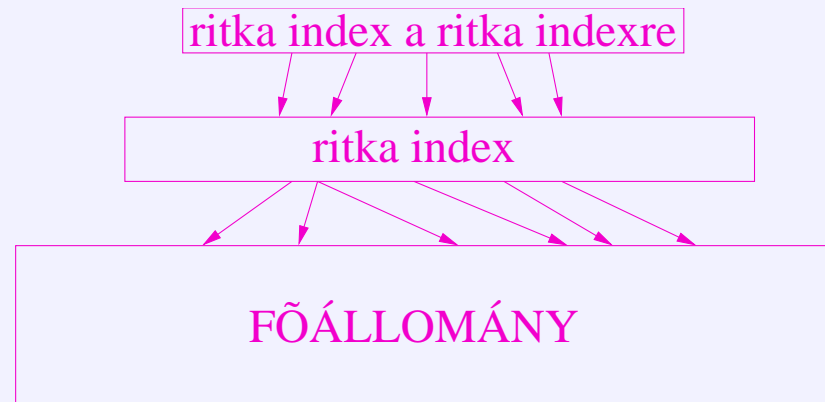

- a felső index még kisebb lesz, könnyebb lesz benne keresni
- a középső szint egyszerre indexe a főállománynak és "főállománya" a felső indexnek

Többszintes ritka index

Az indexen belül keresni arányos az indexállomány blokkjainak számával. Ez jóval kisebb, mint a főállomány lapszáma, de még mindig nagyon nagy lehet.

Ezért: többszintű index, vagyis index az indexre:

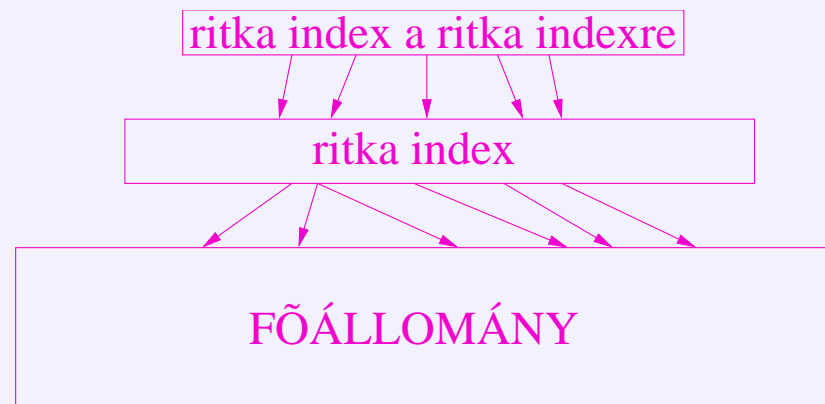

- a felső index még kisebb lesz, könnyebb lesz benne keresni
- a középső szint egyszerre indexe a főállománynak és "főállománya" a felső indexnek
- keresés: a legfelső szinten megkeressük a legnagyobb olyan bejegyzést, ami még kisebb a keresetnél és innen két lap beolvasásával (a megfelelő középső szintű indexlap és aztán a főállomány megfelelő lapja) megvan a keresett rekord

Többszintes ritka index

Az indexen belül keresni arányos az indexállomány blokkjainak számával. Ez jóval kisebb, mint a főállomány lapszáma, de még mindig nagyon nagy lehet.

Ezért: többszintű index, vagyis index az indexre:

- a felső index még kisebb lesz, könnyebb lesz benne keresni
- a középső szint egyszerre indexe a főállománynak és "főállománya" a felső indexnek
- keresés: a legfelső szinten megkeressük a legnagyobb olyan bejegyzést, ami még kisebb a keresetnél és innen két lap beolvasásával (a megfelelő középső szintű indexlap és aztán a főállomány megfelelő lapja) megvan a keresett rekord
- a többi művelet hasonlóan megy (persze, ha módosul a főállomány, akkor esetleg mindegyik indexállományt is módosítani kell)

- eggyel több szint lesz, azaz eggyel több lapelérés kell a kezdeti keresés után, de a kezdeti keresés lerövidül

- eggyel több szint lesz, azaz eggyel több lapelérés kell a kezdeti keresés után, de a kezdeti keresés lerövidül
- nem csak kétszintű lehet a ritka index, hanem több is

- eggyel több szint lesz, azaz eggyel több lapelérés kell a kezdeti keresés után, de a kezdeti keresés lerövidül
- nem csak kétszintű lehet a ritka index, hanem több is \Rightarrow dinamikusan is változhat \Rightarrow B-fa

B-fa

A ma ismert egyik legjobb és legelterjedtebb megoldás, m elágazásos B -fa vagy B_m -fa, lényegében ahogy algebról tanultuk:

- a fa levelei: a főállomány blokkjai

B-fa

A ma ismert egyik legjobb és legelterjedtebb megoldás, m elágazásos B -fa vagy B_m -fa, lényegében ahogy algebról tanultuk:

- a fa levelei: a főállomány blokkjai
- a főállomány (a levelek) rendezett a keresési kulcs szerint

B-fa

A ma ismert egyik legjobb és legelterjedtebb megoldás, m elágazásos B -fa vagy B_m -fa, lényegében ahogy algebról tanultuk:

- a fa levelei: a főállomány blokkjai
- a főállomány (a levelek) rendezett a keresési kulcs szerint
- minden levél ugyanolyan messze van a gyökértől

B-fa

A ma ismert egyik legjobb és legelterjedtebb megoldás, m elágazásos B -fa vagy B_m -fa, lényegében ahogy algeből tanultuk:

- a fa levelei: a főállomány blokkjai
- a főállomány (a levelek) rendezett a keresési kulcs szerint
- minden levél ugyanolyan messze van a gyökértől
- a fa belső csúcsai: a különböző szintű indexek lapjai

B-fa

A ma ismert egyik legjobb és legelterjedtebb megoldás, m elágazásos B -fa vagy B_m -fa, lényegében ahogy algeből tanultuk:

- a fa levelei: a főállomány blokkjai
- a főállomány (a levelek) rendezett a keresési kulcs szerint
- minden levél ugyanolyan messze van a gyökértől
- a fa belső csúcsai: a különböző szintű indexek lapjai
- egy csúcs gyerekei: az indexlapon levő mutatóknak megfelelő eggyel lejjebb levő indexlapok (illetve alul levelek)

B-fa

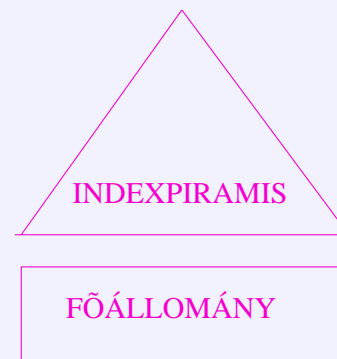
A ma ismert egyik legjobb és legelterjedtebb megoldás, m elágazásos B -fa vagy B_m -fa, lényegében ahogy algeből tanultuk:

- a fa levelei: a főállomány blokkjai
- a főállomány (a levelek) rendezett a keresési kulcs szerint
- minden levél ugyanolyan messze van a gyökértől
- a fa belső csúcsai: a különböző szintű indexek lapjai
- egy csúcs gyerekei: az indexlapon levő mutatóknak megfelelő eggyel lejjebb levő indexlapok (illetve alul levelek)
- m : egy lapra m indexrekord fér rá (kicsit más lesz egy belső csúcs szerkezete, mint algeből volt)

B-fa

A ma ismert egyik legjobb és legelterjedtebb megoldás, m elágazásos B -fa vagy B_m -fa, lényegében ahogy algeből tanultuk:

- a fa levelei: a főállomány blokkjai
- a főállomány (a levelek) rendezett a keresési kulcs szerint
- minden levél ugyanolyan messze van a gyökértől
- a fa belső csúcsai: a különböző szintű indexek lapjai
- egy csúcs gyerekei: az indexlapon levő mutatóknak megfelelő eggyel lejjebb levő indexlapok (illetve alul levelek)
- m : egy lapra m indexrekord fér rá (kicsit más lesz egy belső csúcs szerkezete, mint algeből volt)
- minden lap legalább félig kitöltött, kivéve esetleg a gyökeret (minden csúcsnak legalább $\frac{m}{2}$ gyereke van, kivéve esetleg a gyökeret)

Műveletek

- **keresés**: ahogy algeből volt, a csúcsokban található kulcs-bejegyzések és mutatók mentén; arányos a fa magasságával, ami $O(\log_m n)$, ha n blokkja van a főállománynak

Műveletek

- **keresés**: ahogy algeből volt, a csúcsokban található kulcs-bejegyzések és mutatók mentén; arányos a fa magasságával, ami $O(\log_m n)$, ha n blokkja van a főállománynak
- **beszúrás**: ahogy algeből volt, beszúrás után esetleg csúcsvágás(ok), de max. $O(\log_m n)$

Műveletek

- **keresés**: ahogy algeből volt, a csúcsokban található kulcs-bejegyzések és mutatók mentén; arányos a fa magasságával, ami $O(\log_m n)$, ha n blokkja van a főállománynak
- **beszúrás**: ahogy algeből volt, beszúrás után esetleg csúcsvágás(ok), de max. $O(\log_m n)$
- **törlés**: ahogy algeből volt, törlés után esetleg csúcsösszevonás(ok), de max. $O(\log_m n)$

Műveletek

- **keresés**: ahogy algeből volt, a csúcsokban található kulcs-bejegyzések és mutatók mentén; arányos a fa magasságával, ami $O(\log_m n)$, ha n blokkja van a főállománynak
- **beszúrás**: ahogy algeből volt, beszúrás után esetleg csúcsvágás(ok), de max. $O(\log_m n)$
- **törlés**: ahogy algeből volt, törlés után esetleg csúcsösszevonás(ok), de max. $O(\log_m n)$

Megjegyzések:

1. Ha m nagy \implies ritkán kell csúcsvágás/csúcsösszevonás.

Műveletek

- **keresés**: ahogy algeből volt, a csúcsokban található kulcs-bejegyzések és mutatók mentén; arányos a fa magasságával, ami $O(\log_m n)$, ha n blokkja van a főállománynak
- **beszúrás**: ahogy algeből volt, beszúrás után esetleg csúcsvágás(ok), de max. $O(\log_m n)$
- **törlés**: ahogy algeből volt, törlés után esetleg csúcsösszevonás(ok), de max. $O(\log_m n)$

Megjegyzések:

1. Ha m nagy \implies ritkán kell csúcsvágás/csúcsösszevonás.
2. általában m úgy van választva, hogy a fa magassága max. 4 legyen, ha az első lap a belső memóriában van, akkor elég 3 I/O művelet mindenhez

Sűrű index

Eddig feltettük, hogy a főállomány szabad és (lényegében) rendezett a keresési kulcs szerint.

Hogyan érjük ezt el? Hogyan lehet több kulcs szerint is keresni?

Sűrű index

Eddig feltettük, hogy a főállomány szabad és (lényegében) rendezett a keresési kulcs szerint.
Hogyan érjük ezt el? Hogyan lehet több kulcs szerint is keresni?

Erre megoldás a sűrű index:

- a főállomány minden rekordjához van egy indexbejegyzés \Rightarrow ugyanannyi bejegyzés lesz a sűrű indexben, mint ahány rekord van a főállományban, csak persze kisebbek a bejegyzések \Rightarrow sűrű index = főállomány kicsiben

Sűrű index

Eddig feltettük, hogy a főállomány szabad és (lényegében) rendezett a keresési kulcs szerint.
Hogyan érjük ezt el? Hogyan lehet több kulcs szerint is keresni?

Erre megoldás a sűrű index:

- a főállomány minden rekordjához van egy indexbejegyzés \Rightarrow ugyanannyi bejegyzés lesz a sűrű indexben, mint ahány rekord van a főállományban, csak persze kisebbek a bejegyzések \Rightarrow sűrű index = főállomány kicsiben
- ez nem önálló állományszervezési technika (ellentétben a ritka index változataival), hanem csak kiegészítés, ami lehetővé teszi, hogy a főállományt szabadnak és rendezettnek tételezhessük fel

Sűrű index

Eddig feltettük, hogy a főállomány szabad és (lényegében) rendezett a keresési kulcs szerint.
Hogyan érjük ezt el? Hogyan lehet több kulcs szerint is keresni?

Erre megoldás a sűrű index:

- a főállomány minden rekordjához van egy indexbejegyzés \Rightarrow ugyanannyi bejegyzés lesz a sűrű indexben, mint ahány rekord van a főállományban, csak persze kisebbek a bejegyzések \Rightarrow sűrű index = főállomány kicsiben
- ez nem önálló állományszervezési technika (ellentétben a ritka index változataival), hanem csak kiegészítés, ami lehetővé teszi, hogy a főállományt szabadnak és rendezettnek tételezhessük fel

Haszna:

- szabaddá teszi a rekordokat (a főállomány ugyan kötött, de a sűrű index bejegyzései szabadon mozgathatók: építhető rá ritka index)

Sűrű index

Eddig feltettük, hogy a főállomány szabad és (lényegében) rendezett a keresési kulcs szerint.
Hogyan érjük ezt el? Hogyan lehet több kulcs szerint is keresni?

Erre megoldás a sűrű index:

- a főállomány minden rekordjához van egy indexbejegyzés \Rightarrow ugyanannyi bejegyzés lesz a sűrű indexben, mint ahány rekord van a főállományban, csak persze kisebbek a bejegyzések \Rightarrow sűrű index = főállomány kicsiben
- ez nem önálló állományszervezési technika (ellentétben a ritka index változataival), hanem csak kiegészítés, ami lehetővé teszi, hogy a főállományt szabadnak és rendezettnak tételezhessük fel

Haszna:

- szabaddá teszi a rekordokat (a főállomány ugyan kötött, de a sűrű index bejegyzései szabadon mozgathatók: építhető rá ritka index)
- rendezettnak mutatja a főállományt: a sűrű indexet úgy rendezzük, ahogy akarjuk

Sűrű index

Eddig feltettük, hogy a főállomány szabad és (lényegében) rendezett a keresési kulcs szerint.
Hogyan érjük ezt el? Hogyan lehet több kulcs szerint is keresni?

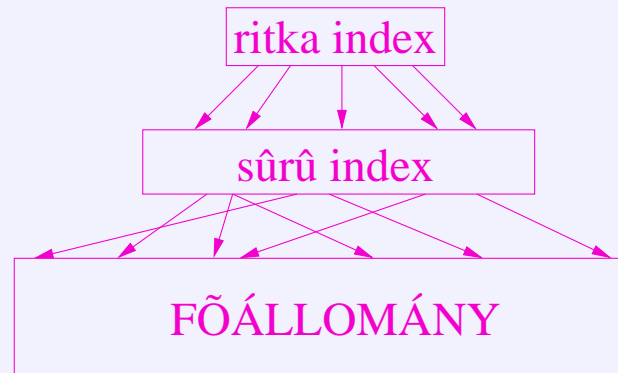
Erre megoldás a sűrű index:

- a főállomány minden rekordjához van egy indexbejegyzés \Rightarrow ugyanannyi bejegyzés lesz a sűrű indexben, mint ahány rekord van a főállományban, csak persze kisebbek a bejegyzések \Rightarrow sűrű index = főállomány kicsiben
- ez nem önálló állományszervezési technika (ellentétben a ritka index változataival), hanem csak kiegészítés, ami lehetővé teszi, hogy a főállományt szabadnak és rendezettnek tételezhessük fel

Haszna:

- szabaddá teszi a rekordokat (a főállomány ugyan kötött, de a sűrű index bejegyzései szabadon mozgathatók: építhető rá ritka index)
- rendezettnek mutatja a főállományt: a sűrű indexet úgy rendezzük, ahogy akarjuk
- sokkal kisebb, mint a főállomány, mégis egy az egyben megfelel neki

Tipikus használata:

A sűrű index ráépül a főállományra, erre építjük a valódi állományszervezést. A sűrű index miatt a főállomány szabadnak és rendezettnek tűnik.

Műveletek ebben a struktúrában

Úgy dolgozunk, mintha a sűrű index lenne a főállomány, innen már csak egy plusz lapelérés a valódi főállomány.

Műveletek ebben a struktúrában

Úgy dolgozunk, mintha a sűrű index lenne a főállomány, innen már csak egy plusz lapelérés a valódi főállomány.

- **keresés:** keresés sűrűben, onnan egy lapelérés

Műveletek ebben a struktúrában

Úgy dolgozunk, mintha a sűrű index lenne a főállomány, innen már csak egy plusz lapelérés a valódi főállomány.

- **keresés:** keresés sűrűben, onnan egy lapelérés
- **beszúrás:** beszúrás sűrűbe, aztán valahova berakjuk a főállományba

Műveletek ebben a struktúrában

Úgy dolgozunk, mintha a sűrű index lenne a főállomány, innen már csak egy plusz lapelérés a valódi főállomány.

- **keresés:** keresés sűrűben, onnan egy lapelérés
- **beszúrás:** beszúrás sűrűbe, aztán valahova berakjuk a főállományba
- **törlés:** keresés, törlés a főállományból, törlés a sűrűből is

Műveletek ebben a struktúrában

Úgy dolgozunk, mintha a sűrű index lenne a főállomány, innen már csak egy plusz lapelérés a valódi főállomány.

- **keresés:** keresés sűrűben, onnan egy lapelérés
- **beszúrás:** beszúrás sűrűbe, aztán valahova berakjuk a főállományba
- **törlés:** keresés, törlés a főállományból, törlés a sűrűből is

Hátrány

- plusz egy lapelérés kell a sűrű miatt

Műveletek ebben a struktúrában

Úgy dolgozunk, mintha a sűrű index lenne a főállomány, innen már csak egy plusz lapelérés a valódi főállomány.

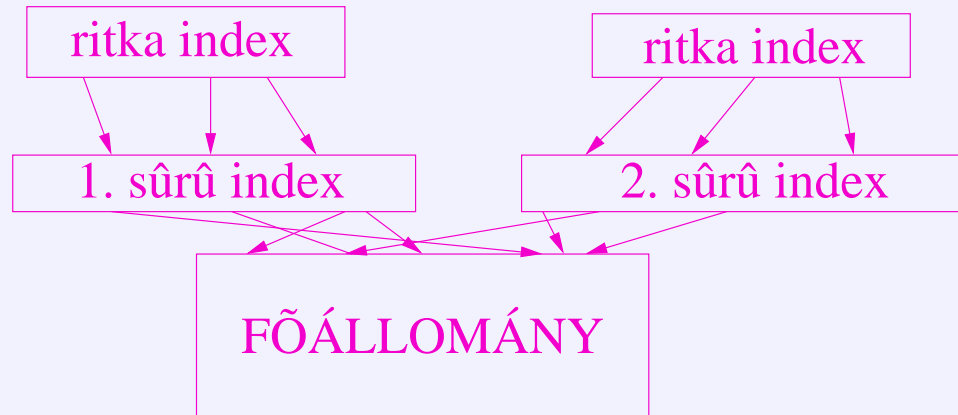
- **keresés:** keresés sűrűben, onnan egy lapelérés
- **beszúrás:** beszúrás sűrűbe, aztán valahova berakjuk a főállományba
- **törlés:** keresés, törlés a főállományból, törlés a sűrűből is

Hátrány

- plusz egy lapelérés kell a sűrű miatt
- karban kell tartani a sűrű indexet is mindig, amikor a főállomány változik

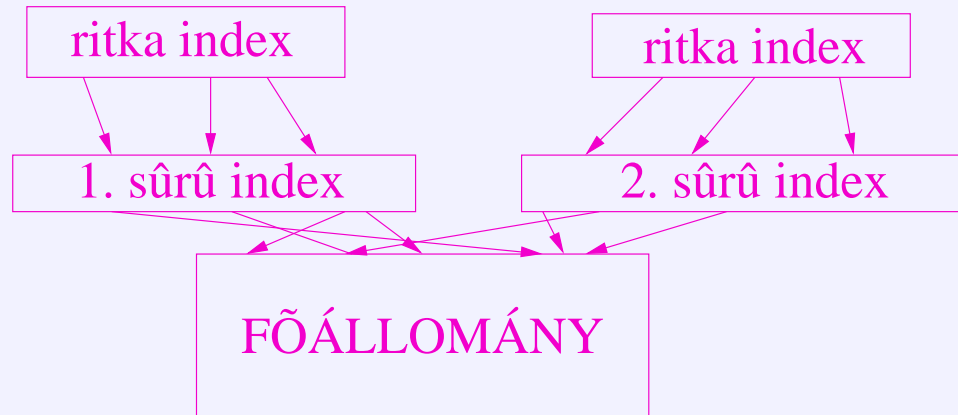
Nagy előnye a sűrű indexnek

Lehetővé teszi, hogy egy főállományra több különböző kulcs szerint is legyen index:

Nagy előnye a sűrű indexnek

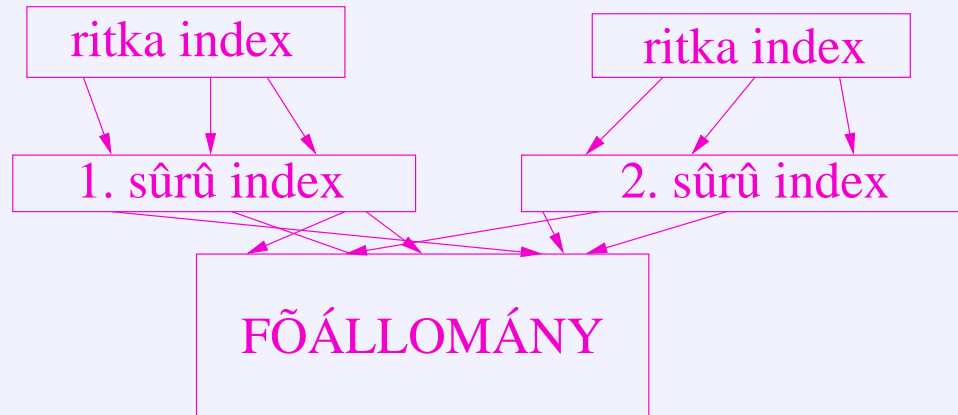
Lehetővé teszi, hogy egy főállományra több különböző kulcs szerint is legyen index:

Itt minden sűrű index rendezett a megfelelő kulcs szerint és persze ha változik a főállomány, akkor mindegyik sűrűt is változtatni kell.

Nagy előnye a sűrű indexnek

Lehetővé teszi, hogy egy főállományra több különböző kulcs szerint is legyen index:

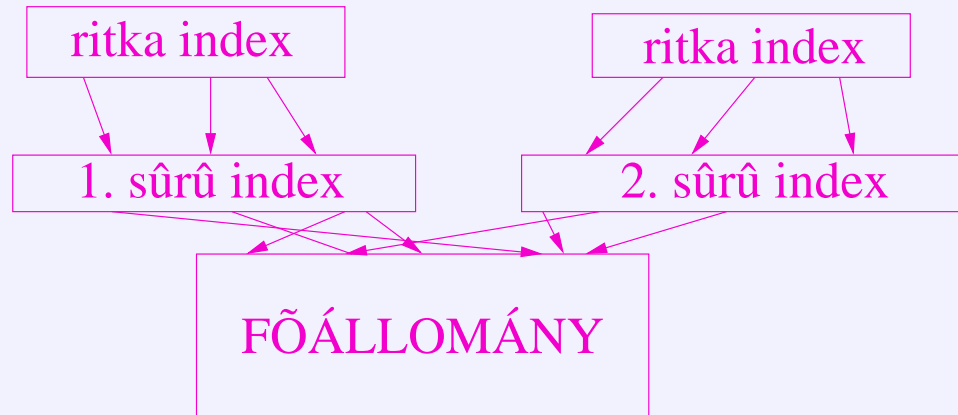
Itt minden sűrű index rendezett a megfelelő kulcs szerint és persze ha változik a főállomány, akkor mindegyik sűrűt is változtatni kell.

Példa:

A Személy(név, telefonszám, személyszám, ...) sémában a személyszám az elsődleges kulcs, ezért a rendszer eszerint rendezetten tárolja az adatokat és erre biztosan létre is hoz valami keresési struktúrát.

Nagy előnye a sűrű indexnek

Lehetővé teszi, hogy egy főállományra több különböző kulcs szerint is legyen index:

Itt minden sűrű index rendezett a megfelelő kulcs szerint és persze ha változik a főállomány, akkor mindegyik sűrűt is változtatni kell.

Példa:

A Személy(név, telefonszám, személyszám, ...) sémában a személyszám az elsődleges kulcs, ezért a rendszer eszerint rendezetten tárolja az adatokat és erre biztosan létre is hoz valami keresési struktúrát.

De ha mi szeretnénk a név-re is: **kell egy sűrű index: invertált állomány.**

Különböző technikák összevetése

- **hash**: konstans (gyakran 1) lapelérés átlagosan, de legrosszabb esetben lassú

Különböző technikák összevetése

- **hash**: konstans (gyakran 1) lapelérés átlagosan, de legrosszabb esetben lassú
- **ritka index**: korlátos viselkedés legrosszabb esetben is, dinamikus bővülés támogatása, rendezettség figyelembe vétele; B-fa esetén a gyakorlatban konstans lapelérés

Különböző technikák összevetése

- **hash**: konstans (gyakran 1) lapelérés átlagosan, de legrosszabb esetben lassú
- **ritka index**: korlátos viselkedés legrosszabb esetben is, dinamikus bővülés támogatása, rendezettség figyelembe vétele; B-fa esetén a gyakorlatban konstans lapelérés
- **sűrű index**: önmagában nem jó, csak kiegészítésül szolgál

Számolási példa

Egy állományt sűrű index, majd erre épített 1-szintes ritka index segítségével szeretnénk tárolni. Adjon értelmes alsó becslést a szükséges lapok számára az alábbi feltételek mellett:

- az állomány $3 \cdot 10^6$ rekordból áll,
- egy rekord hossza 300 Byte,
- egy lap mérete 1000 Byte,
- a kulcshossz 45 Byte,
- egy mutató hossza 5 Byte.

Számolási példa

Egy állományt sűrű index, majd erre épített 1-szintes ritka index segítségével szeretnénk tárolni. Adjon értelmes alsó becslést a szükséges lapok számára az alábbi feltételek mellett:

- az állomány $3 \cdot 10^6$ rekordból áll,
- egy rekord hossza 300 Byte,
- egy lap mérete 1000 Byte,
- a kulcshossz 45 Byte,
- egy mutató hossza 5 Byte.

Megoldás:

A főállományban $3 \cdot 10^6$ rekord van, mivel rekordok nem lóghatnak át laphatáron, ezért ehhez kell 10^6 lap.

Számolási példa

Egy állományt sűrű index, majd erre épített 1-szintes ritka index segítségével szeretnénk tárolni. Adjon értelmes alsó becslést a szükséges lapok számára az alábbi feltételek mellett:

- az állomány $3 \cdot 10^6$ rekordból áll,
- egy rekord hossza 300 Byte,
- egy lap mérete 1000 Byte,
- a kulcshossz 45 Byte,
- egy mutató hossza 5 Byte.

Megoldás:

A főállományban $3 \cdot 10^6$ rekord van, mivel rekordok nem lóghatnak át laphatáron, ezért ehhez kell 10^6 lap.

A sűrű indexben annyi bejegyzés lesz, mint ahány rekord van a főállományban, azaz $3 \cdot 10^6$.

Számolási példa

Egy állományt sűrű index, majd erre épített 1-szintes ritka index segítségével szeretnénk tárolni. Adjon értelmes alsó becslést a szükséges lapok számára az alábbi feltételek mellett:

- az állomány $3 \cdot 10^6$ rekordból áll,
- egy rekord hossza 300 Byte,
- egy lap mérete 1000 Byte,
- a kulcshossz 45 Byte,
- egy mutató hossza 5 Byte.

Megoldás:

A főállományban $3 \cdot 10^6$ rekord van, mivel rekordok nem lóghatnak át laphatáron, ezért ehhez kell 10^6 lap.

A sűrű indexben annyi bejegyzés lesz, mint ahány rekord van a főállományban, azaz $3 \cdot 10^6$.

Egy lapra pontosan 20 bejegyzés fér: ez $1,5 \cdot 10^5$ lap.

Számolási példa

Egy állományt sűrű index, majd erre épített 1-szintes ritka index segítségével szeretnénk tárolni. Adjon értelmes alsó becslést a szükséges lapok számára az alábbi feltételek mellett:

- az állomány $3 \cdot 10^6$ rekordból áll,
- egy rekord hossza 300 Byte,
- egy lap mérete 1000 Byte,
- a kulcshossz 45 Byte,
- egy mutató hossza 5 Byte.

Megoldás:

A főállományban $3 \cdot 10^6$ rekord van, mivel rekordok nem lóghatnak át laphatáron, ezért ehhez kell 10^6 lap.

A sűrű indexben annyi bejegyzés lesz, mint ahány rekord van a főállományban, azaz $3 \cdot 10^6$.

Egy lapra pontosan 20 bejegyzés fér: ez $1,5 \cdot 10^5$ lap.

Ez azt is jelenti, hogy a ritka indexben lesz legalább $1,5 \cdot 10^5$ bejegyzés, ehhez kell még $7,5 \cdot 10^3$ lap.

Számolási példa

Egy állományt sűrű index, majd erre épített 1-szintes ritka index segítségével szeretnénk tárolni. Adjon értelmes alsó becslést a szükséges lapok számára az alábbi feltételek mellett:

- az állomány $3 \cdot 10^6$ rekordból áll,
- egy rekord hossza 300 Byte,
- egy lap mérete 1000 Byte,
- a kulcshossz 45 Byte,
- egy mutató hossza 5 Byte.

Megoldás:

A főállományban $3 \cdot 10^6$ rekord van, mivel rekordok nem lóghatnak át laphatáron, ezért ehhez kell 10^6 lap.

A sűrű indexben annyi bejegyzés lesz, mint ahány rekord van a főállományban, azaz $3 \cdot 10^6$.

Egy lapra pontosan 20 bejegyzés fér: ez $1,5 \cdot 10^5$ lap.

Ez azt is jelenti, hogy a ritka indexben lesz legalább $1,5 \cdot 10^5$ bejegyzés, ehhez kell még $7,5 \cdot 10^3$ lap.

Ez összesen 1 157 500 lap.